

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 3. De Cooperatione ad Scientiam Asceticam obtinendam necessaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

mentem in puncto elevo mentem, ut plures aeterna veritatis
piae rationes, quam si quis decem annis studuisset in schoola.

II. Porro qualis haec oratio esse debeat, memorat
postolus I. c. sat clarè indicavit, dum dixit: *Postulatis autem
in fide, nihil hesitant.* Nam, ut ipse quoque servator
II. monuit, *omnia, quaecunque orantes petitis, creditis, et
accipietis.* Certè qui sic à DEO scientiam Asceticam petunt,
meritò sibi illam S. Bernardi S. 5. de quadr. sententiarum
applicare possunt: *Nemo nostram parvipendat orationem
suam: dico enim vobis, quòd ipse, ad quem oramus, non
parvipendit eam.* Postquam egressa est ab ore nostro, ipse scribit
in libro suo, *Et unum ex duobus indubitanter sperare possumus,
quoniam aut dabit, quod petimus; aut quod novit non dabit.*
Cum ergo nihil utilius dilectione atque adeo etiam in
scientiâ Ascetica dilectionem docente reperiat, merito
rare potest, se eam certò impetraturum, quisquis eam
ter, & ardentè à DEO petierit.

§. III.

De Cooperatione ad scientiam Asceticam
nendam necessaria.

I. Quantopere haec cooperatio necessaria sit, de
jam olim Sponsa Cant. I. indicavit, dum ingens quaerens
fiderium conjunctionis cum sponso per illa verba
*tur me osculo oris sui: indicatum: & orationem petens
la: trahere me: insinuatam atque à se adhibitam ostendit.*
tamen etiam suam cooperationem addidit dicens:
*mus in odorem unguentorum tuorum: Quod ipsum
Paulus I. Cor. 15. confirmavit dicens: Gratia gratia
sum id, quod sum: & gratia eius in me vacua non est
abundantiùs illis omnibus laboravi.* Porro haec cooperatio
sequentibus ferè industriis consistit.

II. Prima industria est generosa vitiorum &
inordinatarum mortificatio: sic pius Asceta I. 3. dicit
fit dicens: *stude mortificationi vitiorum, quia hoc tibi
bi proderit, quam notitia multarum difficultatum.*
Id quod per ipsam experientiam confirmat dicens:
amando me intimè didicit divina, & loquebatur

plius proficit in relinquendo omnia, quam in studendo subtilia. Ut adeo hic quoque vel maximè locum habeat notum illud axioma: *Tantum proficies (in scientia Ascetica) quantum tibi vim attuleris.*

III. Altera industria lectio spiritualis est, per quam ad disci facilius potest, quod ad hanc scientiam Asceticam pertinet, quam per vivos Instructores, cum plerumque ea, quae in libris traduntur, praecepta majori cum consideratione excogitata, ac meliorem in ordinem digesta, pluriùmque Censorum iudicio approbata sint. Hinc S. Isidorus l. 3. de summo bono c. 8. ait: *Qui vult cum DEO esse, frequenter debet orare, & legere. Nam, cum oramus, ipsi cum DEO loquimur: cum vero legimus, DEVS nobiscum loquitur. Omnis profectus ex lectione & meditatione procedit.* Porro duplicis generis libri Ascetici sunt, qui de hac materia scribunt; alii enim ex Instituto totam Ascetis in bono ordine digestam tradunt, & tales sunt P. Jacobus Alvarez, P. Ludovicus de Ponte, P. Hugo Roth in via regia P. Bernardinus Rosignolius, & similes; alii sparsim & sine ordine potiores Asceticos doctrinas pertractant, uti P. Alphonsus Rodriguez, P. Petrus Pennequin in Isagoge ad amorem divinum, P. Eusebius Niezenbergius de adoratione in Spiritu & veritate, P. Lucas Pinellus de Perfectione Religiosa; Theophilus Bernardinus de Perseverantia Religiosa; item varii tractatus S. Francisci Salesii, opera varia R. D. Ludovici Blossii & similes, ex quibus omnibus magnus in scientia Ascetica profectus hauriri potest, si lectio illorum utili sine suscepta, constanter & fructuose peragatur.

IV. Tertia industria est frequens cum Asceticos Magistris collatio, de cuius necessitate Sapienter Cassianus Collat. 24. c. 16. sic discurre: *Etenim cum omnes artes & disciplina humano ingenio reperta (qua & nihil amplius quam vita huiusmodi profunt) licet manu palpari queant, & oculis pervisari, rectè tamen à quoquam sine instruentis doctrina nequeunt comprehendi, quam ineptum est credere, hanc solam non esse Doctorem, qua & invisibilis, & occulta est, & qua non nisi corde purissimo pervidetur: cuius error non temporale datum, nec quod facile reparatur, sed anima perditionem parit, & tèmque perpetuam. Meritò ergo Asceticos Discipulus si-*
 K 2
 bi pa-

148 De Theologia Ascetica præstantia.
bi applicat, quod olim Tobias Senior Juniori dixit, dicitur
à Parente in Rages proficisci iussus diceret: *Viam per quam
pergatur illuc, non cognosco. Cui Pater: Perge, & impetretur
aliquem virum fidelem, qui eat tecum.* Nam, ut sapienter
notavit S. Vincentius Ferrerius in tr. de vita Spir. Sancti
(sine quo nihil possumus) nunquam suam gratiam ministravit
illi, qui, cum habeat, qui eum deducat in via perfectionis
eligit ductum eius, credens sibi, sufficere, & per seipsum
gare, & invenire, qua sunt utilia ad salutem. Ipsi
Gentium Doctorem, & totius Ecclesie Patrem S. Paulus
DEUS ad Ananiam instruendum misit, ut nemo præter
Magisterium perfectionis assequenda sibi ipsi arrogaret
potius ab alio cum debita subiectione & humilitate
re conaretur.

V. Quarta industria est Exemplorum à sanctis rebus
consideratio: nam, ut rectè S. Basilius opusc. 49. c. 1.
Vita beatorum Hominum literis tradita sunt velut
quadam viva divina reipublica ad honorum operum
nem proposita. Unde quemadmodum Pictores, quando
nem ex imagine pingunt, identidem ad exemplar referunt
characterem ad suum Opificium inde transferre conantur
oportet eum, qui studet seipsum omnibus virtutum partibus
fectum reddere, sanctorum vitas velut simulacrum
viva & efficacia respicere, illorumque bona opera per
nem sua facere.

CAPUT II. DE PRÆSTANTIA THEOLOGICÆ ASCETICÆ.

ET hanc breviter Salomon Sap. 7. indicavit,
Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum
numerabilis honestas per manus illius, & latius
am antecederat me ista sapientia, & ignorabam, quoniam
rum omnium Mater est. Quæ verba licet secundum
lem sensum de ipsa sapientia dicta sint, ut ex veris
secundum Mysticum tamen sensum multò verius
Asceticæ applicari possunt, uti clarè parebit ex
55. in quibus ostendetur, quàm copiosè triplex bona